

Miljöprövningsdelegationen

Boo Eko AB

bosgard1@outlook.com

Tillstånd enligt miljöbalken (1998:808) till djurhållning inom fastigheten Bo 1:8 med gödsellagring inom fastigheten Hargs Bosgård 2:1 i Mjölby kommun

Beslut

Tillstånd

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Östergötland lämnar Boo Eko AB (organisationsnummer 556988–5675) tillstånd enligt miljöbalken (1998:808) till verksamhet med uppfödning av slaktkyckling inom fastigheten Bo 1:8 i Mjölby kommun samt gödsellagring inom fastigheten Hargs Bosgård 2:1 i Mjölby kommun. Tillståndet medger djurhållning med högst 90 000 platser för slaktkycklingar (verksamhetskod 1.10-i).

Miljöprövningsdelegationen godkänner enligt 6 kap. miljöbalken den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Villkor

För tillståndet gäller följande villkor.

Allmänt

1. Om inte annat föreskrivs i villkoren nedan, ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget har angivit i ansökningshandlingarna och i övrigt i ärendet angivit eller åtagit sig.

Gödselhantering m.m.

2. Hantering av gödselmedel ska ske på sådant sätt att läckage och spill samt olägenheter för närboende förebyggs och begränsas.
3. För att begränsa avgången av ammoniak ska lagring av gödsel ske på tät platta och under tak eller annan likvärdig tät täckning, som förhindrar uppfuktning och minskar vindpåverkan.
4. Transport av stallgödsel ska ske under så få och koncentrerade perioder som möjligt. Transport eller leverans av stallgödsel och andra organiska gödselmedel får inte ske under lördagar, söndagar, helgaftnar och helgdagar. Tillsynsmyndigheten får medge undantag från förbudet om det finns särskilda skäl.
5. Skriftliga avtal ska upprättas för hantering av stallgödsel. Den spridningsareal som de skriftliga avtalen omfattar ska som minst motsvara det totala behovet av

spridningsareal för den mängd stallgödsel som djurhållningen ger upphov till. Vid avtal om annan användning av stallgödseln, såsom biogasproduktion, får spridningsarealen minskas i motsvarande omfattning.

6. Innan förändring av hanteringen av gödselmedel, spolvatten, tvättvatten eller aska sker ska information lämnas till tillsynsmyndigheten.

Utsläpp till luft

7. Djurstallarna ska skötas på sådant sätt att avgången av ammoniak förebyggs och begränsas.

Kemikalie- och avfallsfrågor

8. Tvättvatten, som uppkommer vid rengöring av stallbyggnader, ska avledas till tät behållare. Avspolning av utrustning och maskiner, som används i eller vid rengöring av stallbyggnaderna, ska ske på tät yta och uppkommet spolvatten ska avledas till tät behållare. Lagringskapaciteten för tvätt- och spolvatten ska vara minst sex månader.
9. Hantering av aska ska ske på sådant sätt att olägenheter för miljön förebyggs och begränsas.
10. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras väl uppmärkta och hanteras på sådant sätt att förorening av mark och vatten inte riskeras. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras nederbördsskyddat och vid behov ska förvaringsplatsen vara försedd med påkörningskydd. Förvaringen ska ske så att det inte föreligger någon risk att sinsemellan reaktiva föreningar kan komma samman. Kemiska produkter och farligt avfall innehållande flyktiga organiska föreningar ska förvaras i väl tillslutna behållare så att avdunstningen minimeras.

Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallat område som är beständigt mot det som förvaras där. Invallningar ska dimensioneras så att de rymmer största behållarens volym och minst 10 % av övrig lagrad volym.

Buller

11. Ljudnivån från den samlade verksamheten får inte överskrida följande värden vid bostäder

	Klockslag	Ekvivalent ljudnivå	Momentan ljudnivå
Vardagar	07–18	50 dBA	
Lör-, sön- och helgdagar	07–18	45 dBA	
Kvällar	18–22	45 dBA	
Nattetid	22–07	40 dBA	55 dBA

Buller ska kontrolleras genom immissionsmätningar eller genom närfältmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tider då verksamheten pågår. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra att värdena riskerar att överskridas eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs.

Övrigt

12. Om verksamheten i sin helhet eller i någon del upphör ska detta i god tid dessförinnan anmälas till tillsynsmyndigheten. Kemiska produkter och farligt avfall ska omhändertas. Verksamhetsutövaren ska vidare utreda om verksamheten har givit upphov till föroreningar och i sådant fall också ansvara för att avhjälpandeåtgärder vidtas.

Igångsättningstid

Den med tillståndet avsedda verksamheten ska ha satts igång senast tre år efter tillståndet vunnit laga kraft, annars förfaller tillståndet i de delar som då inte satts igång. Verksamhetsutövaren ska meddela tillsynsmyndigheten när verksamheten sätts igång. Verksamhetsutövaren ska även meddela tillsynsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen beslutar med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse på sätt som anges i bilaga 1.

Redogörelse för ärendet

Tidigare beslut

Verksamheten är tidigare anmäld enligt 9 kap. miljöbalken. Miljönämnden i Mjölby kommun har i beslut den 14 juli 2015 accepterat anmälan om 175 djurenheter av ekologiska slaktkycklingar och förelagt om försikthetsmått för verksamheten.

Samråd

Samråd med Länsstyrelsen och Mjölby kommun genomfördes den 16 maj 2017. Samråd med de enskilda som har antagits vara särskilt berörda av verksamheten har skett genom skriftlig information. Då verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan har samråd även skett med Jordbruksverket.

Ärendets handläggning

Ansökan, med miljökonsekvensbeskrivning, har kungjorts i Östgöta Correspondenten. Handlingarna har hållits tillgängliga för allmänheten i enlighet med bestämmelserna i miljöbalken. Miljöprövningsdelegationen har genomfört remissförfarande med Länsstyrelsen Östergötland och Miljönämnden i Mjölby kommun.

Med anledning av inkomna yttranden valde bolaget att byta lokalisering för gödsellagringen. I samband med detta skickades ett uppdaterat samrådsunderlag till de särskilt berörda varefter en ny kungörelse och remissomgång genomfördes.

Ansökan med yrkanden

Bo Eko AB ansöker om tillstånd för utökad verksamhet med uppfödning av slaktkyckling vid Drustorp, inom fastigheten Bo 1:8. Mjölby kommun, Östergötlands län. Ansökan omfattar 90 000 platser för slaktkycklingar samt lagring av gödsel vid Mantorps gård, inom fastigheten Hargs Bosgård 2:1.

Bolagets beskrivning av ärendet

Av ansökningshandlingarna och av vad bolaget i övrigt har angett framgår bland annat följande.

Lokalisering

Stallbyggnaderna vid Drustorp ligger cirka 10 km sydost om Mjölby. Anläggningen är till största delen omgiven av skog och ligger därmed till viss del avskild från omgivningen. Närmaste bostad ligger 140 meter från stallarna. Inom 500 meter finns inga skolor eller andra offentliga lokaler. Inom en kilometer ligger Västra Hargs samhälle.

Någon alternativ plats redovisas ej då ansökan kommer att ske inom befintliga stallar.

Produktion

Utökningen av antalet slaktkycklingar kommer att ske vid den befintliga anläggningen för slaktkycklingar. Det finns två stall om vardera 1790 m², totalt 3580 m². Varje stall är uppdelat på fyra avdelningar, två mindre och två större utrymmen. Varje år föds cirka åtta omgångar upp. Efter varje avslutad uppfödning omgång gödslas stallen ut och rengörs.

Gödselhantering

Gödseln kommer att hanteras som fastgödsel. Utgödslingen av ströbädden sker efter varje uppfödning omgång. Utgödslingen sker dels för hand och dels med minilastare.

Gödsellagringen kommer att ske i gödselhus.

För att uppfylla kravet på 10 månaders lagringskapacitet skulle det behövas ett sammanlagt lagerutrymme om ca 730 m³ för gödseln. Viss lagring sker i stallarna. En uppfödning omgång ger upphov till ca 110 m³ gödsel och kan således tillgodoräknas i lagringskapaciteten. Mängden gödsel beräknas bli ca 880 m³ per år. Mängderna har beräknats med utgångspunkt från Jordbruksverkets föreskrifter, SJVFS 2015:21, bilaga 7, för att sedan räknas om. Föreskrifterna bygger på att kycklingarna föds upp till en slaktvikt på ca 2,35 kg och sju uppfödning omgångar per år. Bolagets verksamhet ska anpassas till marknaden på sådant sätt att kycklingarna ska ha lägre slaktvikter. Bolaget anger då med hänvisning till produktionsrådgivare inom branschorganisationen Svensk Fågel att gödselproduktionen blir 880 m³ per år. Behovet av 10 månaders lagringskapacitet är därmed 730 m³.

Behov av spridningsareal

Efter utökningen blir behovet av spridningsareal ca 160 hektar. Behovet av spridningsareal är beräknat utifrån uppgifter om fosforinnehållet i gödseln enligt tabell 6 i Jordbruksverkets skrift "Rekommendationer för gödsling och kalkning 2017", med beaktande av begränsningen om max 22 kg fosfor per år och hektar.

Verksamheten har ingen egen växtodling och därmed ingen egen spridningsareal. All gödsel från verksamheten kommer att säljas till externa kunder. Verksamheten finns i ett område där det finns lantbruksföretag som drivs utan egen tillgång till organisk gödsel och därmed bedöms det vara lätt att avyttra gödsel. Gödseln kommer att transporteras från anläggningen med traktor och vagn, eller med lastbil och släp, antingen till gödsellager eller till externa köpare ca 8–9 gånger per år.

Utsläpp till vatten

Tvättvatten samlas upp och leds till en separat tvättvattenbrunn och sprids sedan på åkermark. Avloppsvatten från befintligt personalutrymme leds till en trekammarbrunn med efterföljande infiltration. Dagvatten från området kring stallen kommer att infiltrera genom marken och fångas upp av dräneringssystemet. Takvatten från stallbyggnaderna leds också till dräneringssystemet.

Inga punktutsläpp sker till vatten.

Utsläpp till luft

Ventilationsluften innebär punktutsläpp av ammoniak. Ventilationsluften släpps ut från ett antal trummor som sitter i stallbyggnadernas tak. Förhärskande vindriktning är sydvästlig vind. Utsläppen av ammoniak beräknas till 0,04 kg NH₃ per plats och år.

Verksamheten bedöms inte medföra några återkommande luktproblem för omgivningen som kan relateras till den dagliga driften. Gödseln från kycklingstallen kommer att hanteras som fastgödsel. I denna typ av produktion lagras gödseln inne i stallen under hela produktionsperioden. I normalfallet kommer det inte att lukta från den pågående lagringen. Lukt kommer däremot att kännas i samband med utgödsling och lastning för transport av gödseln. Lukt i samband med lastningen kan inte undvikas, men störningen är relativt kortvarig. Gödselhanteringen, med tillhörande luktstörningar, beräknas ske under koncentrerade perioder i samband med utgödsling från stallen.

Kemiska produkter och avfall

Inom verksamheten används kemikalier för desinfektion av stallen efter att de har tvättats. Stallen tvättas efter varje avslutad produktionsomgång med högtryckstvätt med hetvatten utan tillsatser. Efter tvätt värms stallen så att byggnaden blir ordentligt torr. Därefter appliceras stallet invändigt med en lösning av Greppa eller Virosid.

Askan från biobränslepannan lagras på ett asklager bredvid pannan. Askfacket är 60 m³ vilket omfattar ett års lagring. Eftersom det framförallt uppkommer vedaska kommer den att spridas på skogsmark. Eldning med enbart halm under koncentrerade perioder innebär att den askan kan återföras till åkermark.

Vid spridning av aska hålls skyddsavstånd till vatten och övriga känsliga miljöer.

Buller

Buller uppkommer framförallt från ventilationssystemen. De har en låg ljudnivå. Andra bullerkällor är motorljuden i samband med utgödsling samt vid leveransen av gödseln. Buller uppkommer också i samband med leverans av kycklingar, slaktdjur och foder. Verksamheten ligger till viss del avsides och den ljudbelastning som verksamheten bidrar med till omgivningen sker under kortare och mera koncentrerade perioder.

Transporter

Transporter till och från anläggningen kommer mest att utgöras av foder- och djurtransporter. Leveranser av foder, djur, gödsel, etc. kommer från Mjölby eller från Sya till Drustorp. Inleverans av foder till slaktkycklingarna sker en gång i veckan. Djurtransporterna kommer att omfatta en lastbil per inleverans och ca sju bilar med släp vid utleverans.

Transporterna av gödsel till Mantorps Gård kommer gå längs med väg 594 via Hydinge. Gödseltransporterna från stallarna kommer ske åtta gånger per år och omfattar 4–8 vändor per gång. Transporterna av gödsel kommer under tiden som de sker påverka närområdet, men i och med att transporterna sker under koncentrerade perioder blir påverkan på omgivningen från gödseltransporterna begränsad.

Energianvändning

Energi åtgår i form av diesel för drift av last- och jordbruksmaskiner, el till belysning och drift av ventilation samt halm och ved till uppvärmning av djurstallarna. Verksamheten med

uppfödning av slaktkyckling kommer förbruka elström i en omfattning av ca 50 000 kWh per år. Reservaggregatet kommer att ha en dieselförbrukning på ca 20 liter per år. Uppvärmning av djurstall och andra utrymmen sker med en egen biobränslepanna som eldas med ved eller halm. Pannan har en effekt på 499 kW.

Kontroll av verksamheten

Egenkontroll sker genom årlig genomgång av LRF:s miljöhousesyn. Den checklista som finns i miljöhousesynen omfattar all aktuell lagstiftning på miljöområdet. Utöver det sker en årlig genomgång av villkoren i bolagets tillstånd. Bolaget går också varje år igenom den riskanalys som tagits fram för verksamheten.

Den planerade verksamheten kommer att kontrolleras genom egenkontroll. Villkoren i kommande tillståndsbeslut kommer att tas med i de arbetsrutiner som finns i företaget. Bolaget är medlem i utvecklingsprojektet "Odling i balans" som fortlöpande följer upp och utvecklar miljöfrämjande åtgärder i verksamheten.

Recipientkontroll sker genom medlemskap i Motala Ströms Vattenvårdsförbund.

Skyddsåtgärder och försiktighetsmått

För att minska utsläppen av ammoniak från stallen är det viktigt att ströbäddarna hålls torra. Då gödselbädden hålls torr förhindras omvandlingen av urinsyra till ammoniak på ett effektivt sätt. Till skillnad från ammoniak är urinsyran inte flyktig utan hålls kvar i den torra gödseln. Möjligheten till tillsatsvärme bidrar till att hålla bäddarna torra.

Yttranden

Miljönämnden i Mjölby kommun har under första remissrundan sammanfattningsvis framfört att verksamheten ligger inom ett område där aktivt lantbruk bedrivs. Nämnden har tidigare hanterat klagomål som gäller verksamhetens transport och lagring av gödsel i området. Nämnden hänvisar också till Hargsjöns övergödningsproblematik. Sammantaget anser nämnden att tydliga villkor ska finnas för hantering, lagring och transport av gödseln för att undvika negativ påverkan på människors hälsa och miljön. Inför den andra remissrundan vidhåller nämnden tidigare yttrande.

Länsstyrelsen Östergötland ansåg, utifrån tidigare planerad lagring i plansilofack vid Bosgård, att det var olämpligt ur smittskyddssynpunkt att fjäderfägödsel transporterats till förvaring på annan plats där mjölkkor och andra nötkreatur finns uppstallade. Även gödsel förvaring i mycket nära anslutning till foderförvaring utgör en betydande risk ur smittskyddssynpunkt. I andra remissrundan, där gödsellagring avser Mantorps Gård, avstår Länsstyrelsen från yttrande.

Närboende till Bo gård; Hans Larsson, Maria Larsson, Helena Lilja, Kim Nilsson och Marie Persson uppger att informationen vid samrådet inte har kommit boende vid Bo gård till del, trots att gödsellagringen planerades där. Under sommaren 2017 transporterades gödsel från anläggningen vid Drustorp upp till plansilon vid Bo gård vid minst två tillfällen. Det innebär att det blev svårt att vistas utomhus på grund av en stor mängd flugor. Eftersom antalet djur kommer att öka vid Drustorp kommer även volymen av gödsel att öka och därmed tillhörande problem. Bo gård ligger inom ett Natura 2000-område tillika naturreservat.

Vidare anger de närboende att under vissa väderleksförhållanden uppstår inversion. Då stiger inte röken från pannan utan ligger kvar på låg höjd och påverkar närboende. Kadaverhantering

i pannan kan förvärra obehaget för närboende och bör inte förekomma. Sammanfattningsvis anser man att gödseln inte ska transporteras mer än nödvändigt eller röras runt i. Det är också negativt att den inte lagras under tak eller täckning. Även lagringen av ved och halm, som ska eldas i panna, bör ske nederbördsskyddat, för att garantera optimal förbränning.

Närboende till Mantorp Gård; Mats Karlsson, Annika Granath, Maria och Anders Beurling och Carl-Johan Lekander uppger sammanfattningsvis att de motsätter sig ytterligare lagring av gödsel på Mantorps Gård. Anläggningen är belägen 250–300 m från de närboendes fastigheter. Nuvarande gödselmängd är mer än tillräckligt att hantera i närområdet, utan en för stor miljöpåverkan på naturen och som olägenhet för boende i området. Gödsellagringen borde ske på annan plats betydligt närmare Bosgård så att hela miljöbelastningen reduceras vad gäller transporter.

Den stora gödselbrunnen ger periodvis upphov till gödsellukt som under perioder blir mycket intensiv. När flytgödseln sprids uppkommer otroligt mycket flugor. En utökning med hönsködsel, även om den byggs in till vissa delar, kommer försämra miljön ytterligare. Det ifrågasätts huruvida beredskapen för en eventuell olycka på gödselbrunn eller gödselanläggning är tillräcklig, och hur det säkerställs att urlakning i någon form inte sker.

Även omfattande trafik med tunga fordon förekommer. Transporterna sker dygnet runt, året runt och när det är som intensivast kommer en traktor med gödselspridare ca var 10–12 minut dag som natt. Transporter av gödsel till Mantorps Gård sker även från andra närliggande gårdar bland annat från Nybble, en gård med relativt omfattande svinuppfödning. Det är idag hård belastning på vägnätet i området. Vägen närmast Mantorps Gård en grusväg som dammar konstant, särskilt under varma sommar dagar. Det är många från Mantorpsområdet som går, springer, motionerar och rider på vägarna runt Mantorps Gård och söder om järnvägen på vägsamfällighetens väg; samma väg som transportererna delvis kommer att bedrivs på. Det är även ett stort antal privata och yrkesfordon från villorna utmed järnvägen och från Tollstadsområdet som kör på samma väg.

Vidare har Mjölby Kommun har även meddelat att det planeras för ytterligare ca 1000 personer som de närmaste åren kommer att flytta in i närområdet. Mantorp växer så det "knakar" åt alla håll vilket innebär fler boende och med största sannolikhet fler trafikanter av olika slag i båda riktningarna. Fler boende i närområdet kanske även kommer att skapa en del synpunkter på lukt/flugor och trafiksäkerhet.

Bolagets bemötande

Bolaget har sammanfattningsvis framfört följande med anledning av inkomna yttranden i ärendet.

Efter överväganden av inkomna yttranden ändrar bolaget sin lokalisering av lagringen av stallgödslet. Man avser nu att ha gödsellagring på Mantorps Gård och därmed kommer inte de boende vid Bo gård påverkas. Det planerade gödselhuset på Mantorps Gård kommer rymma mer än 2000 m³ gödsel, vilket är betydligt mer än vad som produceras under ett år. Gödseln lagras där för senare transport. Transporterna av gödsel är ofrånkomliga då den måste transporteras till slutkunderna. Bolaget planerar att själv transportera gödseln till Mantorps Gård.

Bränsleätgången för pannan kommer inte att bli högre på grund av att antalet djur ökar eftersom byggnaderna är de samma. Obehaglig eller stickande rök från pannan förekommer

inte utom vid tändning innan korrekt temperatur uppkommit. En fullständig förbränning sker av bränslet. Eftersom det är 900 meter från Drustorp till Bo gård borde inga olägenheter av kadavereldningen uppkomma. Det har inte förekommit klagomål på detta tidigare.

Allmänt kan sägas att de klagomål som de närboende vid Mantorps Gård framför egentligen inte rör störningar som kan förväntas komma från Bosgårds kycklingverksamhet och planerna på lagring av gödsel. Klagomålen handlar istället om den gödsellagun som anlades för några år sedan och störningar i samband med transport och spridning av flytgödsel i området. Den gödsel som ska lagras i det nya gödsellagret på Mantorps Gård är en torr kycklinggödsel som är näst intill luktfri när den lagras. Lagring av torr kycklinggödsel i ett nytt gödselhus kommer därför inte att medföra någon ökad belastning i form av mer lukt eller flugor. Höns gödsel däremot är oftast kletigare i konsistens och luktar mer. Oron för ökade störningar i form av lukt och flugor, till följd av ett nytt lager för kycklinggödsel, finner vi därför vara onödig. Vidare bidrar lagrets utformning och placering till att lukt inte ska spridas till de närliggande bostadshusen. Framtagna vindrosor visar att det oftast blåser västlig vind vilket skulle innebära att vinden för med sig eventuell lukt från lagret åt ett helt annat håll än mot de boende som uttrycker oro för att bli påverkade av mer luktstörningar. De problem med lukt och flugor som de närboende beskriver i samband med att flytgödseln sprids på åkermarken är svåra att undvika. Detta eftersom det inte är gödsellagringen i lagunen i sig som utgör någon omedelbar källa till lukt och flugor. Marken runt Mantorps Gård odlas ekologiskt och flytgödsel skulle spridas där i samma omfattning oavsett vart gödsellagren är lokaliserade.

Jordbruksdrift, i synnerhet verksamhet med hantering av organisk gödsel, är av naturliga skäl förknippat med en del transporter. Särskilt intensiva körperioder sker ca 4–5 veckor om året. Av ansökningshandlingarna framgår att transporter av kycklinggödsel till Mantorps Gård kommer att ske koncentrerat under ca 7 enstaka dagar, utspridda under ett helt år. Utleverans av gödsel till externa gårdar kan också beräknas omfatta ca 7 dagars transporter per år. Vilket är inom ramen för vad som är både rimligt och nödvändigt att acceptera i en aktiv jordbruksbygd.

Säkerheten kommer vara god för det nya gödselhuset, likväl som den är god för den redan befintliga gödsellagunen. Gödelhuset kommer vara byggt med en gjuten platta i botten samt gjutna väggar av betong. Konstruktionen kan liknas vid en plansilo där inget kan tränga igenom den färdiga konstruktionen. Vidare kommer bygget att beklädas med ett tak för att förhindra uppfuktning och vindavdrift från gödsel. Anledningen till att gödsel flyttats från Nybble gård till gödsellagunen vid Mantorps Gård är att gödsel har köpts från Nybble vid några enstaka tillfällen.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Ansökan inkom före den 1 januari 2018 när nu gällande 6 kap. miljöbalken om miljöbedömningar trädde i kraft. Enligt övergångsbestämmelserna till 6 kap. miljöbalken gäller äldre föreskrifter fortfarande för handläggning och prövning av ärenden där ansökan inkommit före ikraftträdandet.

Bolaget har fullgjort de i 6 kap. miljöbalken angivna skyldigheterna att genomföra samråd och upprätta en miljökonsekvensbeskrivning. Miljöprövningsdelegationen bedömer att den av bolaget ingivna miljökonsekvensbeskrivningen är av sådan beskaffenhet att den kan godkännas.

Statusrapport

Verksamheten är enligt 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250) en industriutsläppsverksamhet. Därmed krävs att ansökan ska innehålla en statusrapport, som beskriver nuläget avseende föroreningar i mark och grundvatten. Miljöprövningsdelegationen gör ingen annan bedömning än bolaget avseende risken för föroreningsskada och behovet av en statusrapport. Utredningen har visat att risken är liten för att den beskrivna industriutsläppsverksamheten medför föroreningsskada och därmed behöver inte en statusrapport upprättas.

Tillåtlighet

Industriutsläppsverksamhet

Av 1 kap. 13 § industriutsläppsförordningen följer att slutsatser om bästa tillgängliga teknik (Best Available Technique) ska användas som referens vid tillståndsprövning. Av det följer att de utsläppsvärden och beskrivningar av andra försiktighetsmått som finns i de slutsatser om bästa tillgängliga teknik som anges i 2 kap. industriutsläppsförordningen ska användas.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att bedrivas i huvudsak i enlighet med bästa tillgängliga teknik.

Miljöbalkens mål och hänsynsregler m.m.

Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att den sökta verksamheten inte strider mot miljöbalkens mål.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att bolaget i tillräcklig omfattning har visat att de förpliktelser som följer av 2 kap. 1 § miljöbalken kommer att iakttas i den sökta verksamheten.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser samt med den för området gällande översiktsplanen. Den valda lokaliseringen kan därmed godtas.

Miljökvalitetsnormer

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten inte medför att någon av de gällande miljökvalitetsnormerna enligt luftkvalitetsförordningen (2010:477) eller förordningen (2001:554) om miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten överskrids.

Miljöprövningsdelegationen bedömer också att om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut, och de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas, kommer verksamheten inte att försvåra att miljökvalitetsnormerna för vatten uppnås. Mot bakgrund av detta bedömer Miljöprövningsdelegationen att verksamhetens påverkan inte på ett betydande sätt bidrar till att de nu gällande miljökvalitetsnormerna enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön inte följs.

Sammanfattande bedömning

Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att det inte föreligger hinder mot att bevilja sökt tillstånd.

Villkor m.m.

Lagring av gödsel

I BAT-slutsatserna för intensiv uppfödning av fjäderfä och gris anges att bästa tillgängliga teknik (Best Available Technique), utöver att minska förhållandet mellan fastgödselstackens avgivande yta och dess volym, är att lagra fast fjäderfä-gödsel i en byggnad med tak eller att täcka fastgödselstackar.

Enligt informationsmaterialet Fjäderfä-gödsel - en värdefull resurs (Jordbruksinformation nr 13 2005, Jordbruksverket) kan ammoniakavgången från fastgödsel bli stor under lagringstiden vid optimala förutsättningar för ammoniakbildning (lagom vattenhalt och hög temperatur). Därför är det viktigt att torr fastgödsel hindras från att fuktas upp under lagringstiden. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är viktigt att fastgödseln hålls så torr som möjligt och att vindpåverkan förebyggs för att säkerställa att avgången av ammoniak begränsas. Bolaget har åtagit sig att bygga ett gödselhus. Mot bakgrund av detta bedömer Miljöprövningsdelegationen att det är skäligt att ställa krav på skyddsåtgärder i form av tät täckning av gödsellagren, varför villkor föreskrivs i denna del.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att närboende till den planerade gödsellagringen vid Mantorps Gård har framfört oro för att gödsellagringen ska orsaka olägenheter i form av lukt och störande transporter. Miljöprövningsdelegationen konstaterar även att det planerade gödselhuset ligger nära bostadshus, och att transporterna delvis sker längs små vägar. För att minska störningen för närboende bedömer Miljöprövningsdelegationen att det bör föreskrivas som villkor att transport av gödsel inte får ske på lördagar, söndagar, helgftnar och helgdagar då människor under dessa tider är lediga, och kan förväntas vistas utomhus i större utsträckning. Samtidigt föreskrivs att tillsynsmyndigheten ska kunna medge undantag från villkoret om det föreligger särskilda skäl.

Verksamheten bedriver ingen egen växtodling. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att det bör säkerställas att verksamhetsutövaren genom avtal har tillgång till tillräcklig spridningsareal eller att avyttring sker till någon annan form av förmedling. Därmed behöver det finnas skriftliga avtal för den stallgödsel som ska spridas eller på annat sätt avyttras. Om verksamhetsutövaren inte har skriftliga avtal som motsvarar den mängd stallgödsel som uppkommer måste djurhållningen anpassas därefter.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att tillsynsmyndigheten bör få information om verksamhetsutövaren avser att förändra hanteringen av gödselmedel, spolvatten eller tvättvatten. I detta ingår även förändring av spridningsareal.

Utsläpp till luft

Ett av de svenska miljökvalitetsmålen är "Ingen övergödning". Den sökta verksamheten påverkar miljökvalitetsmålet genom den ammoniak som avgår från stallgödseln. Genom att använda bästa möjliga teknik kan ammoniakavgången begränsas. Temperatur och ventilationsstyrning har stor betydelse för hur mycket ammoniak som avgår. Villkor bör därför föreskrivas om att djurstallarna ska skötas på sådant sätt att avgången av ammoniak förebyggs och begränsas.

Kemikalie- och avfallsfrågor

Vatten från avspolning av utrustning som används i stallarna, samt tvättvatten från rengöring av stallar, kan innehålla beaktansvärda mängder näringsämnen. Uppsamlat spol- och tvättvatten bör även betraktas som ett avfall. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att

det behövs försiktighetsmått för att förebygga påverkan på yt- och grundvatten. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är motiverat att föreskriva som villkor att tvättvatten, som uppkommer vid rengöring av stallbyggnader, ska avledas till tät behållare. Vidare bedömer Miljöprövningsdelegationen att avspolning av utrustning och maskiner, som tillhör stallbyggnaderna eller som används vid rengöring av stallbyggnaderna, ska ske på tät yta och att även det spolvatten som då uppkommer ska avledas till tät behållare.

Bolaget har angivit att spol- och tvättvatten ska spridas på åkermark. Enligt avfallsförordningen (2011:927), bilaga 2, klassas ett förfarande med markspridning av avfall som ger positiva effekter på jordbruket och ekologin som återvinning av avfall. En förutsättning för att spridningen av spol- och tvättvatten ska vara tillåtlig är därmed att den ger positiva effekter för jordbruket och ekologin. Det innebär bland annat att spridningsarealerna ska vara tillräckliga, grödan ska ha ett behov av de ämnen som finns i avfallet och att avfallet inte ska påverka markerna negativt. För att säkerställa en positiv effekt ska spridningen anpassas till grödans behov och utföras vid den tidpunkt och med sådana metoder som begränsar läckage av näringsämnen. Avfallet får inte innehålla ämnen som är skadliga för hälsa eller miljön. Ovanstående gäller även för spridning av aska på åkermark.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det finns behov av skyddsåtgärder angående förvaring av kemikalier och farligt avfall, varför villkor föreskrivs i denna del. I övrigt regleras avfallshandtering i avfallsförordningen (2011:927).

Övrigt

Bolagets verksamhet omfattas av förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Där ställs bland annat krav på rutiner för fortlöpande kontroll av att utrustning med mera för drift och kontroll, hålls i gott skick. För att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön bör bolaget fortlöpande och systematiskt bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt.

Upplysningar

Miljöprövningsdelegationen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar verksamhetsutövaren från skyldighet att rätta sig efter vad som föreskrivs i annan författning.

Hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen i Växjö, se bilaga 1.

Miljöprövningsdelegationens beslut har fattats av Rebecka Djerfsten, ordförande, och Karl-Martin Axelsson, miljöakkunnig. Länsstyrelsens föredragande har varit miljöskyddshandläggare Maria Flink.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

Beslut om kungörelsedelgivning och Hur man överklagar

Kopia till

Aktförvarare, Mjölby kommun – Medborgarservice, 595 80 Mjölby
Mjölby kommun, Miljönämnden, miljo@mjolby.se
Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se (+ missiv IUF)
Havs- och vattenmyndigheten, havovatten@havovatten.se
Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se (+ missiv IUF)
Tillsyn Lst-E, miljo.ostergotland@lansstyrelsen.se
Hans Larsson och Maria Larsson, Bo Gärd 1, 595 91 Mjölby
Helena Lilja och Kim Nilsson, Bo Gärd 4, 595 91 Mjölby
Marie Persson, Bo Karlslund, 595 91 Mjölby
Mats Karlsson och Annika Grantah, Mantorp Gärd 3, 590 17 Mantorp
Anders Beurling och Maria Beurling, Mantorps Gärd 4, 590 17 Mantorp
Carl-Johan Lekander, Mantorp Gärd 5, 590 17 Mantorp
Ordf
Sak
Handl

Här kan du läsa mer om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter:
www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Miljöprövningsdelegationen

Delgivning

Länsstyrelsen delger detta beslut genom kungörelsedelgivning. Kungörelsen ska inom tio dagar efter dagen för detta beslut införas i **Post- och Inrikes Tidningar** samt **Östgöta Correspondenten**.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsens miljöskydds-enhet, Östgötagatan 3, Linköping och hos aktförvararen i ärendet, **Medborgarservice i Mjölby kommun**.

Ett exemplar av kungörelsen ska översändas till kommunen, sökanden och aktförvararen för att vara tillgänglig för sakägarna.

Delgivning anses ha skett på fjortonde dagen efter dagen för detta beslut, under förutsättning att kungörelsen inom ovan nämnda tid har införts i ovan nämnda tidningar.

Hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen. Överklagandet skickas med vanlig post till **Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen Östergötland, 581 86 Linköping** eller med e-post till **miljo.ostergotland@lansstyrelsen.se**

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **21 juni 2019**. Om överklagandet har kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna i ärendet till Mark- och miljödomstolen.

I överklagandet ska ni ange vilket beslut som överklagas och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ange även namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress.

Om ni behöver fler upplysningar kan ni vända er till Länsstyrelsen.

Här kan du läsa mer om hur Länsstyrelsen behandlar dina personuppgifter:

www.lansstyrelsen.se/dataskydd